

'สภาผู้บริโภค' ชงรัฐฝัง 'Caller ID' ในซิม สกัดต้นทาง 'อาชญากรรมออนไลน์'

กรุงเทพธุรกิจ ● สถานการณ์อาชญากรรมออนไลน์ในประเทศไทยยังคงทวีความรุนแรงต่อเนื่อง โดยเฉพาะการหลอกลวงผ่านโทรศัพท์และข้อความสั้น (SMS) ที่กลายเป็นเครื่องมือหลักของมิจฉาชีพ

ล่าสุดข้อมูลจาก Whoscall ระบุว่า มีสถิติการหลอกลวงผ่านสายโทรศัพท์และ SMS สูงถึง 168 ล้านครั้ง ซึ่งนับว่าสูงสุดในรอบ 5 ปี สะท้อนความเปราะบางของระบบสื่อสารที่ยังเปิดช่องให้เกิดการปลอมแปลงตัวตนได้ง่าย

ขณะเดียวกัน ศูนย์ต่อต้านการฉ้อโกงออนไลน์ (ACSC) รายงานว่า ในช่วง 5 เดือนระหว่างเดือนต.ค.2568 ถึงก.พ.2569 มีการแจ้งเหตุอาชญากรรมทางเทคโนโลยีรวม 147,188 เคส ในจำนวนนี้เป็นกรหลอกลวงผ่านโทรศัพท์ถึง 15,969 เคส หรือเฉลี่ยวันละประมาณ 100 เคส คิดเป็นมูลค่าความเสียหายรวมกว่า 2,136 ล้านบาท

ท่ามกลางตัวเลขความเสียหายที่เพิ่มขึ้น "สภาผู้บริโภค" จึงเสนอให้ภาครัฐเร่งพัฒนาระบบยืนยันตัวตนผู้โทร (Caller ID) ให้เป็น "บริการพื้นฐาน" ที่ติดตั้งมาพร้อมกับซิมการ์ดหรือระบบปฏิบัติการโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้งานได้ฟรี ลดความเสี่ยงจากการถูกหลอกลวงตั้งแต่ต้นทาง

ยกระดับ 'การป้องกันภัย'

สุภิญญา กลางณรงค์ ประธานคณะกรรมการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาผู้บริโภค

ระบุว่า แม้ปัจจุบันจะมีแอปพลิเคชันจากภาคเอกชนช่วยตรวจสอบเบอร์โทรศัพท์มิจฉาชีพ แต่หลายบริการยังมีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงฟังก์ชันเต็มรูปแบบ ทำให้ประชาชนจำนวนมากไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอเชิงนโยบายของสภาผู้บริโภค จึงมุ่ง "ยกระดับการป้องกันภัย" จากระดับแอปพลิเคชันสู่โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

โดยมีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผลักดันให้ระบบ Caller ID เป็นฟังก์ชันอัตโนมัติที่ติดมากับซิมหรือเครื่องโทรศัพท์ ใช้งานได้ฟรี, ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และฐานข้อมูลภาครัฐ เช่น ข้อมูลซิมเดือนหรือซิมบ็อกซ์ ตรวจสอบความผิดปกติ และแจ้งเตือนแบบเรียลไทม์

รวมถึงให้หน่วยงานกำกับดูแลรับรองแอปพลิเคชันป้องกันมิจฉาชีพเพื่อลดความสับสนและความเสี่ยงจากแอปปลอม พร้อมกำหนดมาตรการเยียวยาและบทลงโทษหากผู้ใช้บริการปล่อยให้เกิดความเสียหายต่อผู้บริโภค

ทั้งนี้ เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติหรือ กสทช. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) ผู้ให้บริการโทรคมนาคม รวมถึงตำรวจไซเบอร์และตำรวจสืบสวนกลาง ร่วมกันเป็นเจ้าภาพขับเคลื่อน พร้อมกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น การลดจำนวนการเข้าถึงของมิจฉาชีพ และมูลค่าความเสียหายที่ลดลง

"ความปลอดภัยดิจิทัลไม่ควรเป็นภาระที่ประชาชนต้องจ่ายเอง เครื่องมือเตือนภัยควรถูกออกแบบให้เป็นบริการ

พื้นฐานของระบบสื่อสาร"

หนุนตั้งศูนย์ข้อมูล 'โทรคมนาคม'

ด้าน **สารี อ๋องสมหวัง** เลขาธิการสำนักงานสภาผู้บริโภคชี้ว่า สถิติการโทรเข้าข่ายมิจฉาชีพกว่า 168 ล้านครั้ง หรือเฉลี่ยประมาณ 3 ครั้งต่อคนต่อปี ถือเป็นระดับที่น่ากังวลอย่างยิ่ง โดยรูปแบบการหลอกลวงมักแอบอ้างเป็นเจ้าของที่รัฐ เช่น ตำรวจ หรือหน่วยงานราชการ รวมถึงใช้วิธีสร้างความคุ้นเคยเพื่อให้เหยื่อหลงเชื่อ

ประเด็นสำคัญอีกด้านคือ "ภาระต้นทุน" ซึ่งสภาผู้บริโภคมองว่า การป้องกันภัยไม่ควรถูกผลักไปยังผู้ใช้บริการ เนื่องจากสิทธิด้านความปลอดภัยในการสื่อสารเป็นสิทธิพื้นฐานตามกฎหมายที่มีมานาน นอกจากนี้ ยังเสนอให้พัฒนาระบบฐานข้อมูล Caller ID ระดับประเทศ เพื่อลดปัญหาข้อมูลกระจัดกระจาย และเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการปลอมแปลงหมายเลข รวมถึงมาตรการบล็อกสายจากต่างประเทศที่มีความเสี่ยง

ขณะที่ **อุดมธิปก ไพรเกษตร** อนุกรรมการด้านการสื่อสารฯ ระบุว่า การบังคับใช้ระบบแสดงชื่อผู้โทรไม่ถือเป็นการละเมิดกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เนื่องจากเป็นอำนาจ

ของหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อประโยชน์
ด้านความปลอดภัยสาธารณะ โดย
กสทช. สามารถกำหนดให้ผู้ลงทะเบียนซิม
ต้องเปิดเผยตัวตนเมื่อโทรออกได้

อย่างไรก็ตาม ยังมีความเสี่ยง
จากการใช้ "ซิมม้า" หรือการจดทะเบียน
ในนามนิติบุคคลปลอม ซึ่งจำเป็นต้องมี
มาตรการควบคุม เช่น การยืนยันตัวตน
ก่อนซิมอย่างเข้มงวด และการจำกัด
จำนวนหมายเลขที่สามารถถือครองได้

อีกหนึ่งข้อเสนอสำคัญคือ การจัดตั้ง
"ศูนย์ข้อมูลกลางด้านโทรคมนาคม"
หรือ Telecom Data Bureau
โดยให้ผู้ให้บริการหลักทั้งภาครัฐและ
เอกชนร่วมพัฒนา เพื่อเชื่อมโยงข้อมูล
สำคัญ ได้แก่ ซิมม้า บัญชีม้า และ
นิติบุคคลนอมินี

โดยแนวคิดดังกล่าวต่อยอดจาก
โมเดลของภาคธนาคารอย่าง Central
Fraud Registry (CFR) ซึ่งช่วยให้การ
ติดตามและป้องกันการทุจริตทำได้
รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พร้อมกันนี้ ยังมีข้อเสนอเสริม เช่น
การบังคับให้หมายเลขเสี่ยงต้องยืนยัน
ตัวตนใหม่ (Re-KYC) การตรวจสอบ
บริษัทที่เปิดซิมจำนวนมากผ่านข้อมูล
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และการยึดคืน
หมายเลขที่ไม่มีการใช้งานเกิน 3 ปี